

1) Τὸ νὰ μὴ δύναται τις νὰ θεραπευθῇ, ἔλλειψις ἱατρείας Κυκλ.: *Ἐχει πάθει ἀπὸ ἀγιατροῦ.* 2) Ἐλλειψις ἱατροῦ Πελοπν. (Μάν.): *Πέθανε ἀπὸ ἀγιατροῦ.*

ἄγιατρος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. *γιατροός.*

Ὁ μὴ ἔχων ἱατρόν, ὁ μὴ τυγχάνων τῆς θεραπείας ἱατροῦ: *Ἀγιατρος πῆγε (ἀπέθανε). Πολλοὶ ἀγιατροὶ πάν' εἰς τὸν ἄδη.*

ἀγιά-Φωτεινή ἡ, σύνηθ. *ἀγιά-Φωτοῦ Κύπρ.*

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἀγία* καὶ τοῦ ὄν. *Φωτεινῆ.*

Ἡ ἀγία Φωτεινὴ ἐορταζομένη τὴν 20ὴν Αὐγούστου: Φρ. *Ἀγιά-Φωτοῦ μου τῶαι φώτισ'τον!* (ἐκ παρετυμ. τοῦ ὄν. ἐνομίσθη ἡ ἀγία ὡς φωτίζουσα τὸν νοῦν καὶ ὁδηγοῦσα εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν) Κύπρ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Βιθυν.

ἀγιά-φωτιά ἡ, Κεφαλλ. *ἀγιά-φουτιά* Λέσβ.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἀγία* καὶ τοῦ οὐσ. *φωτιά.*

Ἡ ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος (ὅπερ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἐκκλησίας κατήλθεν ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς «ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν». Πβ. Πράξ. Ἀποστ. 2,3 «ᾧφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἑνα ἕκαστον αὐτῶν». Εἶναι λοιπὸν ἡ λ. μετάφρασις τοῦ ὄν. πῦρ προσλαβοῦσα καὶ τὸ *ἀγιά* κατ' ἀναλογ. τῶν πολλῶν θηλ. ὄν. ἁγίων). Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. Χίος.

ἄγι-Βασίλεις ὁ, ἐνιαχ. *ἄι-Βασίλεις* σύνηθ. *ἄγιο-Βασίλεις* Ἡπ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ.ἀ. *ἄις-Βασίλεις* Κάρπ. κ.ἀ. *ἄι-Βασίλ'ς* Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ἀ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σουφλ. κ.ἀ.) *ἄι-Βασίλ'ς* Μακεδ. (Βελβ. κ.ἀ.) *ἄε-Βασίλ'ς* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.).

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. *ἄγιος* καὶ τοῦ ὄν. *Βασίλεις.*

1) Ὁ ἄγιος Βασίλειος ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἐορτὴ τελεῖται τὴν 1ην Ἰανουαρίου, πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.): *Ἀνήμερα τ' ἄι-Βασίλειου. Ξημερώνει τ' ἄι-Βασίλειου* σύνηθ. || Φρ. *ἄγιο-Βασίλεις ἔρχεται, Γενάρ'ς ξημερώνει* Ἡπ. *Τ' ἄι-Βασίλειου ἡ μῆνας* (ὁ Ἰανουάριος) Λυκ. (Λιβύσσ.) *Τὸ κακὸ τ' ἄι-Βασίλειου* (τὸ χαρτοπαίγνιον συνηθιζόμενον κατ' ἐξοχὴν τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς τῆς πρώτης τοῦ ἔτους) Κεφαλλ. *Δὲν εἶναι πάντα τ' ἄγιου-Βασίλειου* (δὲν εἶναι ὅλαι αἱ ἡμέραι ἐορτῶν καὶ ἀπολαύσεων ἡμέραι καθὼς ἡ πρώτη τοῦ ἔτους. Πβ. *ἄγι-Γεώργις* 1, *ἄγι-Γεάννης* 1) Λέσβ. || Ἄσμ.

Φορεῖ τα τῆς Πεντηκοστῆς ποῦ ναι μεγάλη μέρα,

φορεῖ τα τ' ἄι-Βασίλειου ποῦ δκιούν την πουλουστρέναν

(δίδουν τὸ πρωτοχρονιάτικον δῶρον) Κύπρ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. κοιν. 2) Τὰ κάλανδα, ἥτοι τὸ πασίγνωστον ἄσμα «ἄγιο-Βασίλεις ἔρχεται | ἀπὸ τὴν Καισαρεία, | βαστᾷ εἰκόνα καὶ χαρτὶ | χαρτὶ καὶ καλαμάρι κτλ.», τὸ ὅποϊον παῖδες περιερχόμενοι τὰς οἰκίας τὴν παραμονὴν τῆς ἐορτῆς ψάλλουν πρὸ τῆς εἰσόδου ἐκάστης οἰκίας καὶ λαμβάνουν δῶρα παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότου πολλαχ.: *Πάμε νὰ ποῦμε τὸν ἄι-Βασίλει.* *Μᾶς τὸν εἶπαν τὸν ἄι-Βασίλει.* 3) Ἡ πίττα ἡ κατασκευαζομένη κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἐντὸς τῆς ὁποίας τίθεται νόμισμα Κύπρ. Συνών. *ἀγιβασιλίτσα* 1, *ἀγιβασιλόπιττα*, *βασιλόπιττα*.

ἀγιβασιλιάτικα ἐπίρρ. Ἀθῆν. κ.ἀ. *ἄιβασιλιάτικα* πολλαχ. *ἀγιοβασιλιάτικο* Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγιβασιλιάτικος.*

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐνθ' ἄν.: *Ἡρῶν' ἀγιβασιλιάτικα* Ἀθῆν. *Ἡρῶδες ἀγιοβασιλιάτικο* νὰ μᾶς κάμης ξελέματα (ἀντεγκλήσεις) Κύθν. Συνών. *πρωτοχρονιάτικα.*

ἀγιβασιλιάτικος ἐπίθ. ἐνιαχ. *ἄιβασιλιάτικος* σύνηθ. *ἄιβασιλιάτ'κους* Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ἀ. *ἀγιοβασιλιάτικος* Ἄνδρ. Ζάκ. Κρήτ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) Πελοπν. (Λακων.) Χηλ. κ.ἀ. *ἀγιουβασιλιάτικος* Χίος *ἀγιουβας'λιάτ'κους* βόρ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ ὄν. *ἄγι-Βασίλεις* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ιάτικος.*

1) Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον σύνηθ.: *Ἀγιβασιλιάτικη μέρα* (ἡ ἡμέρα τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ὅτε ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Βασιλείου) ἐνιαχ. β) Ὁ κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου γινόμενος σύνηθ.: *Ἀιβασιλιάτικη πίττα* (ἡ ἰδιαίτερα πίττα, ἡ ὁποία κατασκευάζεται κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας τίθεται νόμισμα). Συνών. *ἰδ. ἐν λ. ἄγι-Βασίλεις* 3.

2) Οὐδ. πληθ. οὐσ., τὰ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου διδόμενα δῶρα κοιν.

ἀγιβασιλίτσα ἡ, ἀμάρτ. *ἀγιοβασιλίτσα* Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ὄν. *ἄγι-Βασίλεις* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ίτσα.*

1) Ἡ πίττα ἡ κατασκευαζομένη κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Συνών. *ἰδ. ἐν λ. ἄγι-Βασίλεις* 3.

2) Τὸ φυτὸν σκίλλα ἡ παράλιος (*scilla maritima*) ἀναρτώμενον τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου ὡς ἀποτρόπαιον εἰς τοὺς ἐξώστας τῶν οἰκιῶν, παράθυρα καὶ θύρας (ἡ πρόληψις καὶ μεσν. Πβ. Γεωπον. 15,31 (ἐκδ. Beckh) «πάντα φθόνον καὶ ἐπιβουλήν ἐλαύνει... ἡ σκίλλα ξηραίνομένη καὶ ἐν τῷ προθύρῳ τῆς οἰκίας κειμένη») Συνών. *βασιλίτσα*, *σκίλλοκρομύδα*.

ἀγιβασιλόπιττα ἡ, ἐνιαχ. *ἄιβασιλόπιττα* πολλαχ. *ἀγιοβασιλόπιττα* Ἀθῆν. Θράκ. κ.ἀ. — *Λεξ. Περίδ.*

Ἐκ τοῦ ὄν. *ἄγι-Βασίλεις* καὶ τοῦ οὐσ. *πίττα.*

Πίττα κατασκευαζομένη κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐξ ἀζύμου ζύμης συμπεφυρμένης μετὰ βουτύρου καὶ ζαχαρέως, ἐντὸς τῆς ὁποίας τίθεται νόμισμα συνήθως ἀργυροῦν, κοπτομένη δὲ τὸ μεσονύκτιον τῆς παραμονῆς ἢ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἐορτῆς ἐν τῇ οἰκογενειακῇ τραπέζῃ διανέμεται εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Θεωρεῖται σημεῖον εὐτυχίας εἰς ὃν περιέλθῃ τὸ νόμισμα. Συνών. *ἰδ. ἐν λ. ἄγι-Βασίλεις* 3.

ἀγιγεωργᾶτο τό, ἀμάρτ. *ἀγιγεωργᾶτο* Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τοῦ ὄν. *ἄγι-Γεώργις*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ *ἀγικωνσταντῖνατο*.

Μικρὰ ἀργυρᾶ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

ἀγιγεωργιάτης ὁ, ἀμάρτ. *ἀγεωργιάτης* Πελοπν. *ἀγεουργιάτ'ς* Μακεδ. (Δαρνακ.)

Ἐκ τοῦ ὄν. *ἄγι-Γεώργις*. Ὁ τύπ. *ἀγεωργιάτης* προήλθεν ἢ διὰ τῆς κατ' ἀνομ. ἀποβολῆς τῆς συλλαβῆς